

Робота в малих групах

Робота в малих групах дасть змогу вам набути навичок спілкування та співпраці.

Після того як вчитель об'єднав вас у малі групи і ви отримали завдання, ваша група за короткий час (3-5 хв) повинна викопати це завдання та представити результати роботи своєї групи .

Правила роботи

1. Розподіліть обов'язки в групі:

Спікер (керівник групи):

- зачитує завдання групи;
- організовує порядок виконання;
- пропонує учасникам групи висловитися по черзі;
- заохочує групу до роботи;
- підбиває підсумки роботи;
- визначає доповідача.

Секретар:

- коротко і розбірливо веде записи результатів роботи своєї групи;
- як член групи має бути готовий висловити думку групи під час підбиття підсумків або допомогти доповідачеві.

Спостерігач:

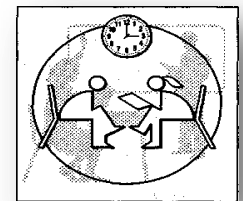
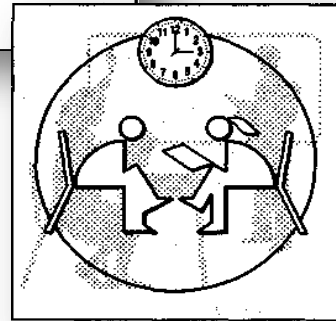
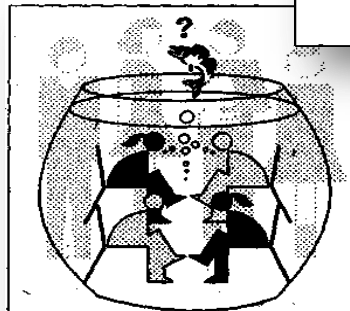
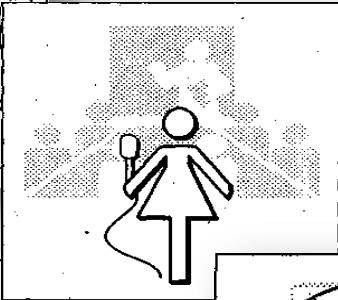
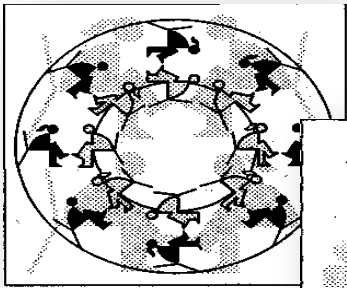
- стежить за часом;
- заохочує групу до роботи.

Доповідач:

- чітко висловлює думку групи;
- доповідає про результати роботи групи.

1. Можна починати висловлюватися спочатку за бажанням, а потім по черзі.
2. Слід дотримуватись одного з правил активного слухання: коли хтось говорить, усі слухають і не перебивають.
3. Намагатися обговорювати ідеї, а не учнів, які висловили цю ідею.
4. Утримуватися від оцінювання та образ учасників групи.
5. Намагатися в групі дійти спільної думки, хоча в деяких випадках у когось із членів групи може бути особлива думка, і вона має право на існування.

Інтерактивне навчання (інструкції для учнів)

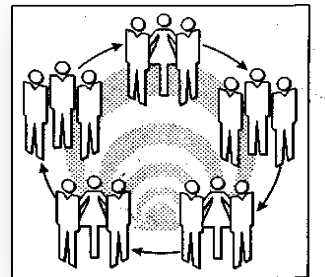

«Коло ідей»

Метою технології є залучення всіх до обговорення проблеми.

Правила роботи

- ✓ вчитель ставить дискусійне питання та пропонує обговорити його в малих групах;
- ✓ після того як вичерпався час на обговорення, кожна група представляє лише один аспект проблеми, яку ви обговорювали;
- ✓ групи висловлюються по черзі, поки не буде вичерпано всі відповіді;
- ✓ під час обговорення теми на дошці складається список зазначених ідей;
- ✓ коли всі ідеї з вирішення проблеми висловлені, можна звернутись до розгляду проблеми в цілому і підбити підсумки роботи.

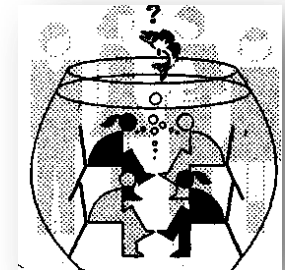

«Акваріум»

Такий вид діяльності на уроці допоможе вам вдосконалити навички роботи в малих групах.

Правила роботи

- ✓ Після того як учитель об'єднав вас у дві-чотири групи і запропонував завдання для виконання та необхідну інформацію, одна з груп сідає в центр класу (або на початку середнього ряду з класу, де стоять парти) та утворює своє маленьке коло.
- ✓ Учні цієї групи починають обговорювати запропоновану вчителем проблему. Групі, що працює, для виконання завдання необхідно:
 - прочитати вголос ситуацію;
 - обговорити її в групі, використовуючи метод дискусії;
 - дійти спільного рішення за 3-5 хв.
- ✓ Всі інші учні класу мають, тільки слухати, не втручаючись в хід обговорення, спостерігають, чи відбувається дискусія за визначеними правилами дискусії. Після закінчення 3-5 хвилин група займає свої місця, а клас обговорює:
 - чи погоджуєтесь ви з думкою групи;
 - чи була ця думка достатньо аргументована, доведена;
 - який з аргументів ви вважаєте найбільш переконливим.
- ✓ Після цього місце в «Акваріумі» займає інша група та обговорює наступну ситуацію.
- ✓ Усі групи по черзі мають побувати в «Акваріумі», і діяльність кожної з них мусить бути обговорена класом.

«Мозковий штурм»

Це — ефективний метод колективного обговорення, пошук рішень, що спонукає учасників проявляти свою уяву та творчість, який досягається шляхом вільного вираження думок всіх учасників і допомагає знаходити кілька рішень з конкретної теми.

Правила роботи

Вчитель на уроці називає проблему, яку треба розв'язати, та запрошує вас взяти участь в її обговоренні шляхом колективного обдумування — мозкового штурму, який організовується за такими етапами:

1. Обрана вами проблема або проблемне питання записується на дошці або папері, щоб під час роботи цей запис був перед очима.
2. Всі учасники штурму, думаючи про проблему, висувують ідеї щодо розв'язання. Ідеї можуть бути будь-якими, навіть фантастичними.
3. Учень записує на дошці всі ідеї, що пропонуються.
4. Коли всі присутні вважатимуть кількість поданих ідей достатньою, їх висування припиняється.
5. Після того як майже всі ідеї зібрано, їх групують, аналізують, розвивають групою.
6. Вибираються ті ідеї, що, на думку групи, допоможуть вирішенню поставленої проблеми.

Під час «мозкового штурму» найбільш ефективними правилами поведінки є такі:

- ✓ намагайтеся зібрати якомога більше ідей щодо вирішення задачі або проблеми;
- ✓ заставьте працювати свою уяву: не відкидайте ніяку ідею тільки тому, що вона суперечить загальноприйнятій думці;
- ✓ можете подавати скільки завгодно ідей або розвивати ідеї інших учасників;
- ✓ не обговорюйте, не критикуйте висловлення інших, не намагайтеся давати оцінку запропонованим ідеям.

«ПРЕС»

Метод «Прес» використовується у випадках, коли виникають суперечливі питання і вам потрібно зайняти й чітко аргументувати визначену позицію з проблеми, що обговорюється, переконати інших у вашій правоті. Метод дасть вам можливість навчитися формулювати та висловлювати свою думку з дискусійного питання аргументовано, в чіткій та стислій формі впливати на думку ваших співрозмовників.

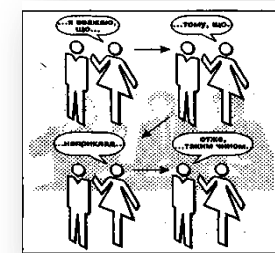
Правила роботи

Щоб бути чітким та переконливим, ваше висловлювання повинно мати таку структуру й етапи :

1. Позиція: почніть зі слів «Я вважаю, що ...» та висловіть свою думку, поясніть, у чому полягає ваша точка зору.
2. Обґрунтування: починаючи словами «...тому, що...» наведіть причину появи цієї думки, тобто поясніть, на чому ґрунтуються докази на підтримку вашої позиції.
3. Приклад: продовжуйте висловлювання словом «... наприклад...» та наведіть факти, дані, що підтверджують вашу позицію.
4. Висновки: закінchte висловлювання «Отже (тому), я вважаю...» і узагальніть свою думку, зробіть висновок про те, як необхідно діяти (це своєрідний заклик прийняти вашу позицію).

У ваших виступах, якщо це можливо, використовуйте:

- думку експертів;
- статистичні та наукові дані;
- закони України;
- інші допоміжні матеріали (речові докази, газетні статті, думки інших учнів, громадян тощо).

«Займи позицію»

Такий вид діяльності допоможе вам з'ясувати, які позиції і думки можуть існувати щодо розглядуваного спірного питання. Також надається можливість висловитися кожному, продемонструвати різні думки по темі, обґрунтувати свою позицію, знайти і висловити найбільш переконливі аргументи, порівняти їх з аргументами інших. Якщо вас переконали, ви можете перейти на іншу позицію в будь-який час та дати оцінку висловлюванням інших учнів.

Порядок проведення

- ✓ вчитель називає тему та пропонує висловити свою думку з досліджуваної теми;
- ✓ вам потрібно стати біля того плаката («так», «ні», «не знаю»), який відповідає вашій позиції;
- ✓ підготуйтеся до обґрунтування своєї позиції, чому саме її ви обрали: самостійно або в групі своїх однодумців підберіть кілька найбільш сильних аргументів, які можуть переконати інших у вашій правоті, висловіть свої аргументи класу, застосувавши метод «Прес»;
- ✓ уважно вислухайте позиції та аргументи інших;
- ✓ якщо після обговорення дискусійного питання ви змінили точку зору, то можете перейти до іншого плаката і пояснити причину свого переходу, а також назвати найбільш переконливу ідею чи аргумент протилежної сторони.

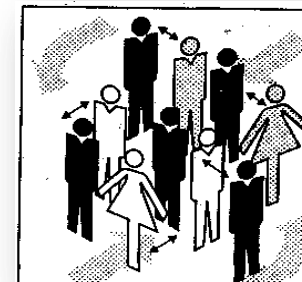

«Навчаючи-учусь»

Такий вид навчальної діяльності надає вам можливість взяти активну участь у навчанні та передачі своїх знань іншим людям, в цьому випадку своїм однокласникам під час уроку.

Порядок проведення

- ✓ Після того як вчитель назвав тему та мету уроку і роздав вам картки із завданням, вам потрібно ознайомитися з інформацією, що міститься на вашій картці.
- ✓ Якщо вам щось незрозуміло, запитайте про це та перевірте у вчителя, чи правильно ви розумієте інформацію.
- ✓ Вам необхідно ознайомити зі своєю інформацією інших однокласників. Підготуйтеся до передання цієї інформації іншим у доступній формі.
- ✓ Ви маєте право говорити тільки з однією особою. Ваше завдання полягає в тому, щоб поділитися своєю інформацією з іншими учнями та самому дізнатися про певну інформацію від них.
- ✓ Уважно слухайте інформацію інших, намагайтеся отримати і запам'ятати якомога більше інформації, за необхідності зробіть короткі нотатки.
- ✓ Коли всі поділилися та отримали інформацію, розкажіть класу, про що ви дізналися від інших.

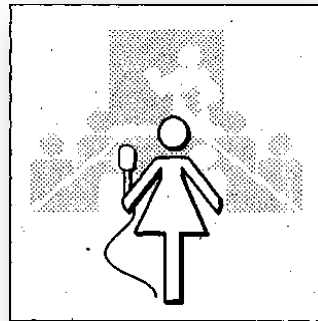

«Мікрофон»

«Мікрофон» надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи свою думку чи позицію.

Правила проведення

- ✓ говорити має тільки той, у кого «символічний» мікрофон;
- ✓ подані відповіді не коментуються і не оцінюються;
- ✓ коли хтось висловлюється, інші не мають права перебивати, щось говорити, викрикувати з місця.

«Рольова гра»

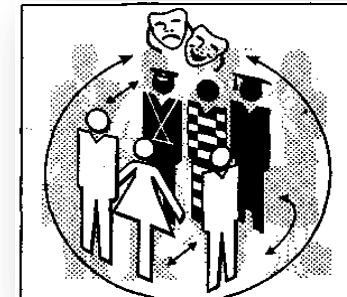
Мета розігрування ситуації в ролях — визначити власне ставлення до конкретної життєвої ситуації, набутти досвіду поведінки в подібній ситуації шляхом «гри», виконання «ролі», яка є близькою до реальної життєвої ситуації. Вона допомагає навчитися через досвід та почуття.

Рольова гра імітує реальність шляхом «проживання ситуації у ролі», яка вам дісталася, та надає можливість діяти «як насправді». Ви можете поводитись і розігрувати свою роль, моделюючи свою реальну поведінку, якщо це ситуації, в яких ви вже побували.

Правила проведення

Якщо ви берете участь у рольовій ситуації, ви маєте:

- ✓ чітко дотримуватись своєї ролі;
- ✓ намагатись слухати партнерів та вчителя;
- ✓ не коментувати діяльність інших, перебуваючи в ролі;
- ✓ намагатись поставитися до своєї ролі як до реальної життєвої ситуації, в яку ви потрапили;
- ✓ вийти з ролі по закінченні сценки;
- ✓ брати участь в її аналізі.

«Аналіз ситуації»

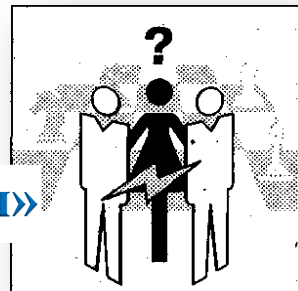
Однією з форм роботи на уроках є аналіз ситуації, реального випадку, життєвого конфлікту.

Правила проведення

Для розбору певної ситуації вам необхідно звертати увагу на основні моменти.

- ✓ *Якими є факти:* Що відбулося? Де і коли? Хто учасники ситуації? Що ми про них знаємо? Які факти є важливими? Які другорядними? Що в описі є фактами, а що думками, оцінками тощо?
- ✓ *У чому проблема ситуації:* У чому полягає конфлікт? Яке питання нам треба вирішити, розв'язуючи ситуацію? У чому інтереси кожної зі сторін? Чому вони суперечливі?
- ✓ *Якими можуть бути аргументи:* Які аргументи можуть бути наведені на захист позиції кожної зі сторін? На які документи, інформацію ми можемо спиратися, захищаючи ту чи іншу позицію?
- ✓ *У чому полягає рішення:* Яким буде розв'язання ситуації? Чому саме таким? На що ми спираємось, обираючи таке рішення? Якими можуть бути наслідки такого рішення? Чи існують інші шляхи розв'язання?

«Дискусія»

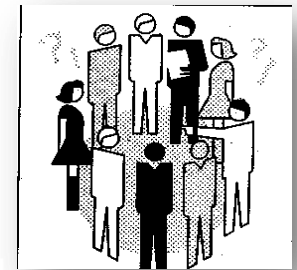
Дискусія дає прекрасну нагоду виявити різні позиції з певної проблеми або з суперечливого питання. Для того щоб дискусія була відвертою, необхідно створити в класі атмосферу довіри та взаємоповаги. Тому вам бажано знати правила культури ведення дискусії.

Правила проведення

1. Говоріть по черзі, а не всі одночасно.
2. Не перебивайте того, хто говорить.
3. Критикуйте ідеї, а не особу, що їх висловила.
4. Поважайте всі висловлені думки (точки зору).
5. Не смійтеся, коли хтось говорить, за винятком, якщо хтось жартує.
6. Не змінюйте тему дискусії.
7. Намагайтеся заохочувати до участі в дискусії інших.

У своєму класі ви можете доповнити ці правила, прийняти їх після обговорення та дотримуватися під час проведення дискусій.

«Ток-шоу»

«Ажурна пилка»

Метою такої форми роботи, як «Ток-шоу» є отримання навичок публічного виступу та дискутування.

Вчитель на цьому уроці є ведучим на «Ток-шоу».

Правила проведення

1. Вам оголошується тема дискусії.
2. Потім пропонують висловитися із запропонованої теми «запрошеним гостям».
3. Слово надається глядачам, які можуть виступити зі своєю думкою або ставити запитання «запрошеним» не більш 1 хв.
4. «Запрошені» мають відповідати якомога коротше і конкретніше.
5. Ведучий також має право ставити своє запитання або перервати виступаючого через ліміт часу.

Ця форма роботи допоможе вам навчитися брати участь у загальних дискусіях, висловлювати та захищати власну позицію, а в майбутньому впливати на зміни в українському суспільстві та державі.

Такий вид діяльності на уроці дає можливість вам працювати разом, щоб вивчити значну кількість інформації за короткий проміжок часу, а також заохочує вас допомагати один одному вчитися навчаючи:

Правила проведення

Під час роботи за допомогою методу «Ажурна пилка» ви повинні бути готовими працювати в різних групах.

- ✓ Спочатку ви працюватимете в «домашній» групі.
- ✓ Потім в іншій групі ви будете виступати в ролі «експертів» з питання, над яким ви працювали в домашній групі, та отримете інформацію від представників інших груп.
- ✓ В останній частині заняття ви знову повернетесь в свою «домашню» групу, для того щоб поділитися тією новою інформацією, яку вам надали учасники інших груп.

ДОМАШНІ ГРУПИ

1. Кожна група отримує завдання, вивчає його та обговорює свій матеріал.
2. Вам бажано обрати в групі головуючого, тайм-кіпера (той, хто стежить за часом) та особу, яка ставить запитання, або переконатися, що кожний (кожна) розуміє зміст матеріалу.

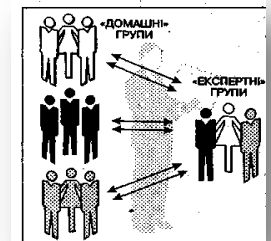
«ЕКСПЕРТНІ» ГРУПИ

1. Після того як вчитель об'єднав вас у нові групи, ви стаєте експертами з тієї теми, що вивчалася в вашій «домашній» групі.
2. По черзі кожний або кожна мають за визначений вчителем час якісно і в повному обсязі донести інформацію до членів інших груп та сприйняти нову інформацію від представників інших груп.

«ДОМАШНІ» ГРУПИ

1. Ви повертаєтесь «додому», де маєте поділитися інформацією з членами своєї «домашньої» групи про нову інформацію, яку ви отримали від представників інших груп.
2. Виробляєте спільні висновки та рішення.

Таким чином, за допомогою методу «Ажурна пилка» за короткий проміжок часу можна отримати велику кількість інформації.

«Судове слухання»

Такий вид діяльності дасть вам можливість отримати уявлення про спрощену процедуру винесення судового рішення та провести рольову гру — судовий процес з мінімальною кількістю учасників — 3-х осіб: судді, що слухатиме обидві сторони і винесе остаточне рішення, позивача та відповідача (якщо йтиметься про розгляд кримінальної справи, то учасниками будуть обвинувач та обвинувачений).

Правила проведення

- ✓ Після того як вчитель об'єднав вас у три групи — судді, обвинувачі та обвинувачувані, протягом відведеного часу:

- а) судді — знайомляться із судовою процедурою та готують запитання до обох сторін;
- б) обвинувачі — обговорюють зміст вступної промови та можливі аргументи;
- в) обвинувачувані — готують зміст заяви-відповіді та аргументи захисту.

- ✓ Тепер для більш ефективної роботи необхідно до кожного судді приєднати одного обвинувача та одного обвинувачуваного. Далі можна починати суд в кожній групі за таким порядком або сценарієм:

1. Вступні заяви учасників судового процесу. Суддя викладає суть справи.
2. Обвинувач викладає аргументацію, суддя ставить йому запитання.
3. Обвинувачуваний викладає аргументи захисту, суддя ставить йому запитання.

Після того як весь клас знову об'єднується, судді оголошують свої рішення.